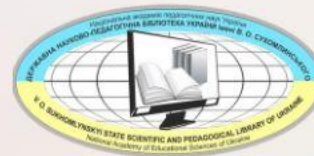

НАЦІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ ПЕДАГОГІЧНИХ НАУК УКРАЇНИ
ВІДДІЛЕННЯ ФІЛОСОФІЇ ОСВІТИ, ЗАГАЛЬНОЇ ТА ДОШКІЛЬНОЇ ПЕДАГОГІКИ
ДЕРЖАВНА НАУКОВО-ПЕДАГОГІЧНА БІБЛІОТЕКА УКРАЇНИ
ІМЕНІ В. О. СУХОМЛИНСЬКОГО
ВІДДІЛ НАУКОВО-ОСВІТНІХ ІНФОРМАЦІЙНИХ РЕСУРСІВ

Звіт про виконання прикладного наукового дослідження «Освітнянські бібліотеки як суб'єкт проєктування освітнього середовища в умовах цифровізації»

(РК № 0123U100477)
за 2023 р.

Науковий керівник: Пономаренко Лариса
Олександрівна, канд. наук із соціальних комунікацій,
завідувач відділу науково-освітніх інформаційних
ресурсів

#працюємо_для_перемоги

Метою наукового дослідження є теоретичне визначення, наукове обґрунтування та практична реалізація проєктування наукового інформаційно-бібліографічного забезпечення освіти як складника освітнього середовища на основі цифровізації ресурсів та послуг освітянських бібліотек.

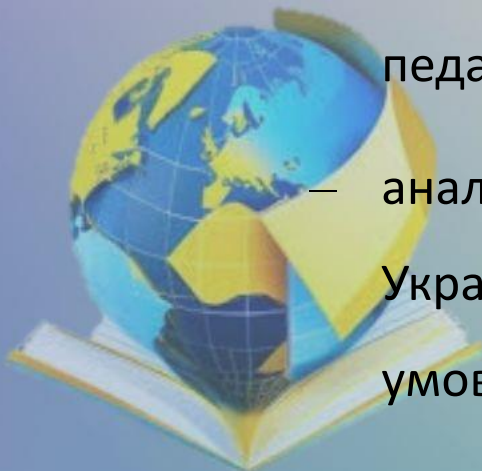
Об'єктом дослідження є освітнє середовище як системне, інтегроване, багатоаспектне та структуроване утворення.

Предметом дослідження є проєктування наукового інформаційно-бібліографічного забезпечення освіти як складника освітнього середовища провідними освітянськими бібліотеками МОН України та НАПН України.

Завдання II (аналітико-синтетичного) етапу:

- моніторинг науково-інформаційної діяльності провідних книгозбірень мережі освітянських бібліотек МОН України та НАПН України в умовах воєнного стану та відновлення України в контексті та завдань щодо формування освітнього середовища, розвитку наукових комунікацій, забезпечення доступу до власних інформаційних ресурсів з актуальних питань педагогіки та освіти;
- упорядкування частини бібліографічної інформації щодо українсько-польської/польсько-української співпраці, спрямованої на розвиток освіти і педагогічної науки в Україні та Республіці Польща;
- аналіз тенденцій та особливостей розвитку освітянських бібліотек МОН України і НАПН України як суб'єкта проєктування освітнього середовища в умовах цифровізації в період російсько-української війни;

- упорядкування частини бібліографічної інформації щодо стану, досягнень і перспектив розвитку Нової української школи;
- упорядкування частини бібліографічної інформації щодо ролі бібліотеки в епоху цифровізації освіти і науки;
- дослідження та виокремлення наукового доробку В. І. Лугового за період 2023-2024 рр.;
- виявлення публікацій О. М. Топузова за період 2023–2024 рр. та здійснення науково-бібліографічного аналізу його наукового доробку;
- науково-методичне забезпечення функціонування, наповнення фактографічної бази даних «Знаменні та пам'ятні дати у сфері освіти».

Основні виконавці наукового дослідження

штатних працівників (усього) – 13 осіб (з них: докторів наук – 1, кандидатів наук – 2); у т.ч. сумісників – 7 осіб.

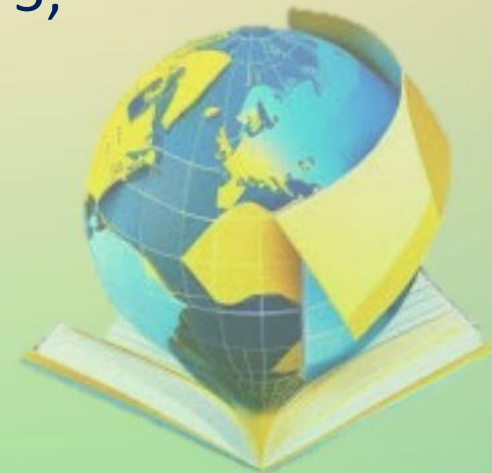
Загальні дані щодо виконавців (до 01.11.2024):

завідувач відділу – 1,

провідний науковий співробітник – 1 (0,5),

старший науковий співробітник – 1 (0,5)

наукові співробітники – 5, молодші наукові співробітники – 5;

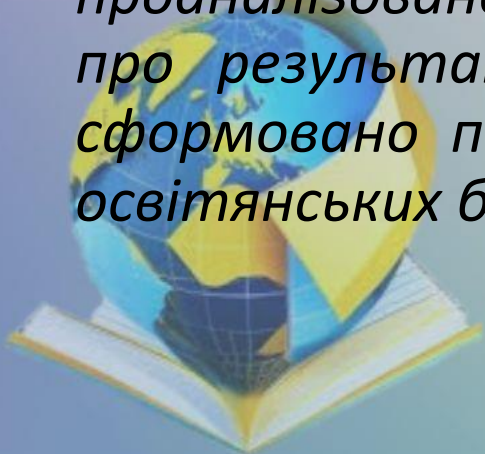

Основні результати дослідження

вперше

здійснено аналіз інформації щодо українсько-польської/польсько-української співпраці, спрямованої на розвиток освіти і педагогічної науки в Україні та Республіці Польща; для упорядкування бібліографічного показника виявлено достатній рівень джерельної бази для висвітлення українсько-польської співпраці освітян; систематизовано та класифіковано дібрані джерела відповідно до розроблених критеріїв бібліографічного показника **«Освіта і педагогічна наука України і Польщі. 2005-2024»**, здійснено їх джерелознавчий аналіз; підготовлено частину бібліографічних записів на основі розроблених критеріїв до бібліографічного показника **«Освіта і педагогічна наука України і Польщі. 2005–2024»** (праці науковців у українсько-польському виданні **«Освітологія»** та ін.);

проаналізовано та упорядковано інформацію 50 провідних освітянських бібліотек про результати науково-інформаційної та видавничої діяльності за 2023 р.; сформовано перелік оприлюднених інформаційно-бібліографічних ресурсів мережі освітянських бібліотек МОН України та НАПН України за 2023 р.

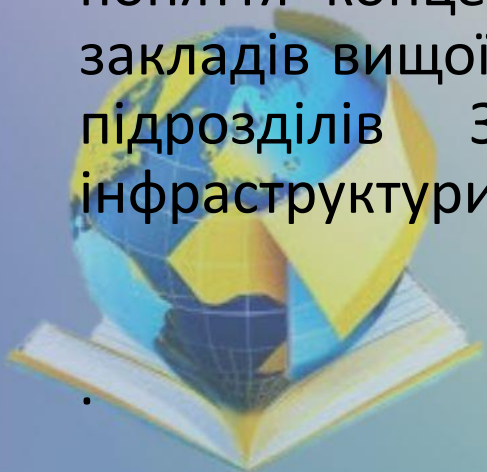
- оприлюднено результати інформаційного огляду спеціальних бібліотек закладів вищої освіти, учасників мережі освітянських бібліотек МОН України і НАПН України, стосовно застосування в їхній діяльності бібліометричних методів та надання бібліометричних послуг, розміщених на сайтах цих бібліотек; здійснено кількісний моніторинг сайтів спеціальних бібліотек за такими параметрами інформаційних послуг з використанням бібліометричних методів: бібліографічних, організаційних, методичних та науково-інформаційних;
- підготовлено частину бібліографічних записів за 2023–2024 рр. на основі розроблених критеріїв до біобібліографічного покажчика «Олег Михайлович Топузов – віцепрезидент НАПН України» та завершено роботу над упорядкуванням рукопису видання;
- досліджено та виокремлено науковий доробок В. І. Лугового за період 2023-2024 рр., здійснено упорядкування бібліографічної інформації за хронологічною, типологічною, мовною ознаками;

– здійснено вивчення інформаційних матеріалів на традиційних й електронних носіях та відбір релевантної бібліографічної інформації щодо різноманітних аспектів і процесів розбудови Нової української школи упродовж 2017–2023 рр. з наступних джерел: наукова періодика України онлайн; довідники діяльності освітянських бібліотек; Електронна бібліотека НАПН України; Google academy; Інтернет;

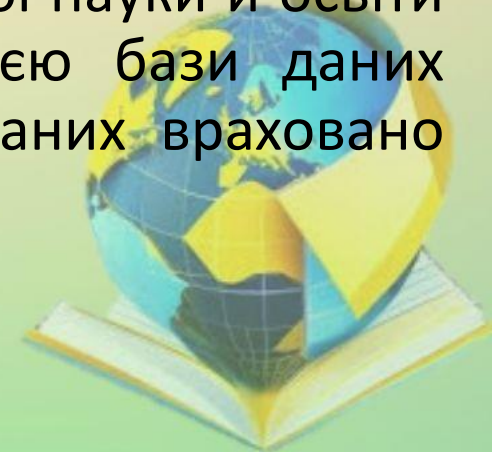
– **набули подальшого розвитку** роботи з оприлюднення інформації щодо наукової діяльності українських вчених-педагогів, які працювали за темою Нова українська школа;

– **уточнено** інформацію про ключові поняття досліджуваних теми (інформаційний освітньо-науковий простір; ресурси біографічної інформації; відкрита наука; партнерство, українсько-польські / польсько-українські форуми; розглянуто базові поняття концепції відкритої науки в руслі розвитку дослідницької інфраструктури закладів вищої освіти в контексті активізації кроків наукових бібліотек як структурних підрозділів ЗВО у пришвидшенні процесу структуризації дослідницької інфраструктури через перезавантаження та переосмислення їхніх функцій

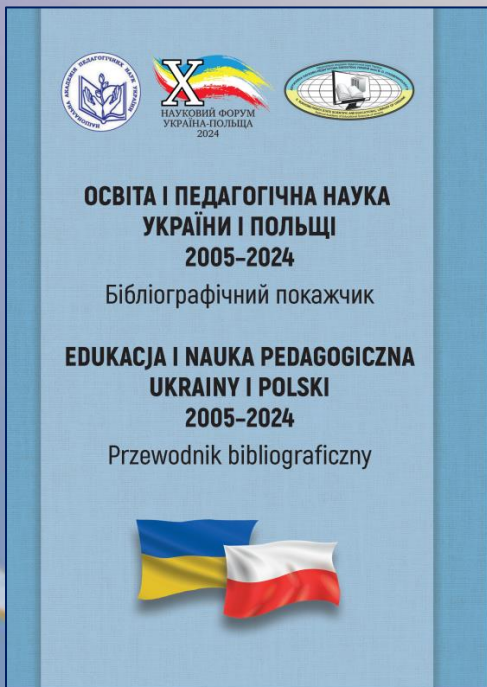
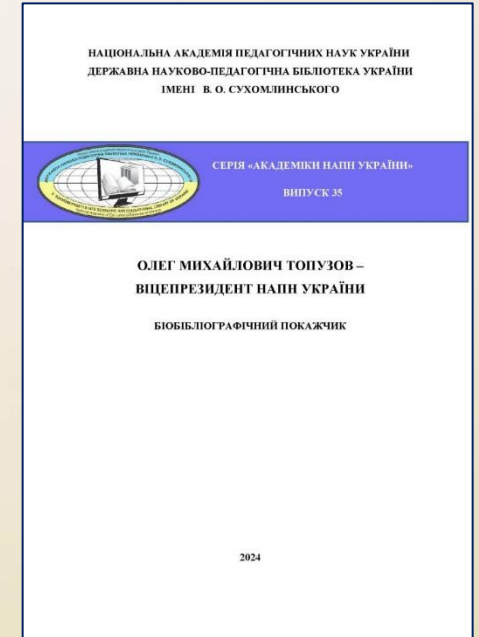
- **представлено результати контент-аналізу** впровадження базових положень Відкритої науки у дослідницькій діяльності наукових бібліотек закладів вищої освіти, які є учасниками мережі освітянських бібліотек НАПН і МОН України, проведеного шляхом моніторингу відображення компонентів дослідницької інфраструктури на сайтах наукових бібліотек;
- розглянуто використання інструментів візуалізації наукової інформації, розміщеної на сайтах професійних бібліотечних спільнот в руслі неперервної професійної освіти фахівців бібліотек, учасниць мережі освітянських бібліотек МОН і НАПН України;
- частково наповнено фактографічною та бібліографічною інформацією бази даних «Знаменні та пам'ятні дати у сфері освіти» на 2025 рік. Виявлено та висвітлено здобутки та визначні події вітчизняної та зарубіжної педагогічної та психологічної науки й освіти шляхом наповнення фактографічною та бібліографічною інформацією бази даних «Знаменні та пам'ятні дати у сфері освіти». Упорядковуючи базу даних враховано інтеграційні процеси, що відбуваються в Україні.

ПІДГОТОВЛЕНА ПРОДУКЦІЯ

Бібліографічні покажчики (планова продукція)

Олег Михайлович Топузов – віцепрезидент НАПН України : біобібліогр. покажч. / [авт. вступ. ст.: Т. М. Засекіна, Л. М. Калініна ; упоряд.: Пономаренко Л. О., Павленко Т. С., Ніколаєнко Я. М. ; наук. ред. Березівська Л. Д. ; бібліогр. ред.: Пономаренко Л. О. ; літ. ред. Василенко Н. М.] ; НАПН України, ДНПБ України ім. В. О. Сухомлинського. – Вінниця : ТВОРИ, 2024. – 150 с. – (Серія «Академіки НАПН України» ; вип. 35). — ISBN 978-617-552-659-0.

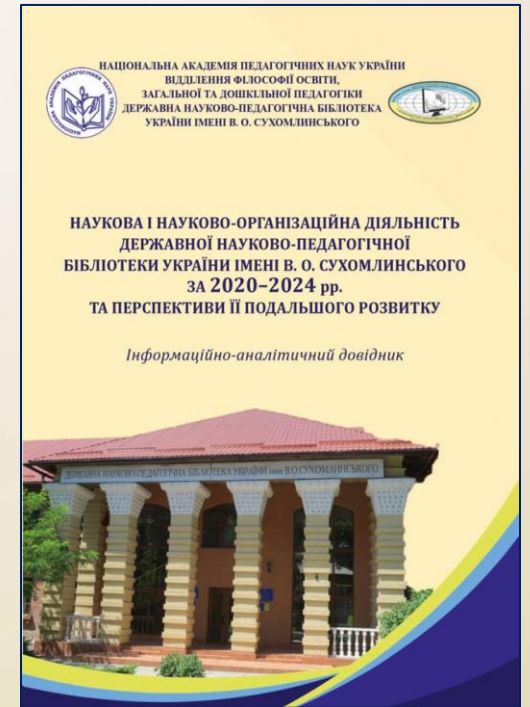

Освіта і педагогічна наука України і Польщі. 2005–2024 = Edukacja i nauka pedagogiczna Ukrainy i Polski. 2005–2024 : бібліогр. покажч. / [передмова: Я. Лащик, Н. Ничкало, Л. Березівська ; упоряд.: Л. Пономаренко, Н. Кропочева, Т. Павленко ; наук. ред. Л. Березівська ; бібліогр. ред. Л. Пономаренко] ; НАПН України, ДНПБ України ім. В. О. Сухомлинського. — Київ ; Варшава ; Вінниця : ДНПБ України ім. В. О. Сухомлинського — Київ : Юрка Любченка, 2024. — 448 с. — ISBN 978-617-8295-66-0.

ДОДАТКОВА ПРОДУКЦІЯ

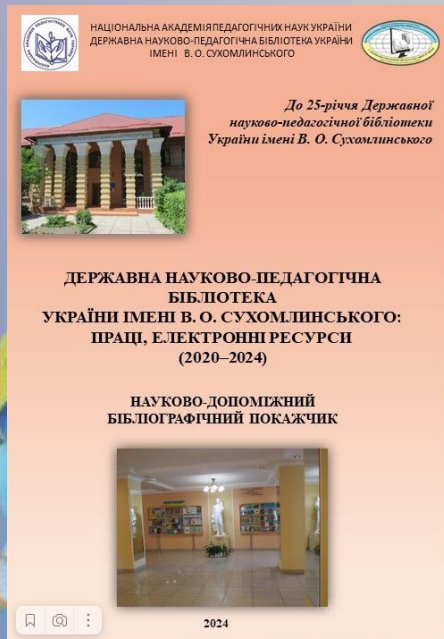
Довідник

Наукова і науково-організаційна діяльність Державної науково-педагогічної бібліотеки України імені В. О. Сухомлинського за 2020–2024 рр. та перспективи її подальшого розвитку : інформ.-аналіт. довідник / наук. ред. Л. Д. Березівська ; упоряд.: Л. Д. Березівська, Г. М. Романова, Л. О. Пономаренко, С. В. Тарнавська ; Держ. наук.-пед. б-ка України ім. В. О. Сухомлинського. – Вінниця : Нілан-ЛТД, 2024. – 286 с. – ISBN 978-617-558-110-0

Бібліографічний показчик

Державна науково-педагогічна бібліотека України імені В. О. Сухомлинського (2020–2024): праці, електронні ресурси : наук.-допом. бібліогр. показч. / НАПН України, ДНПБ України ім. В. О. Сухомлинського ; [упоряд.: Березівська Л. Д., Пономаренко Л. О., Бондарчук О. Б. ; наук. ред., вступ. ст. Березівська Л. Д.]. – Київ, 2024. – 261 с. – До 25-річчя Державної науково-педагогічної бібліотеки України імені В. О. Сухомлинського.

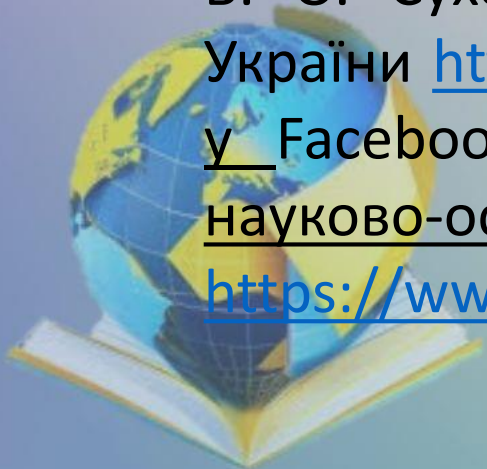

Основні публікації

За результатами дослідження підготовлено й опубліковано **54** наукові праці, з них планова - 52 (довідкова продукція – 4; статей – 7, у т. ч.: у фахових наукових виданнях України – 7, у ЗМІ – 4; матеріалів конференцій (інших науково-практичних заходів) – 38; у т. ч. у зарубіжних виданнях – 1).

Упровадження результатів

Всі видання розміщені у вільному доступі на офіційному сайті ДНПБ України ім. В. О. Сухомлинського <https://dnpb.gov.ua/>, в Електронній бібліотеці НАПН України <https://lib.iitta.gov.ua/> та представлено на офіційній сторінці бібліотеки у Facebook <https://www.facebook.com/dnpb.gov.ua> та на сторінці відділу науково-освітніх інформаційних ресурсів у Facebook <https://www.facebook.com/profile.php?id=100063864680406>.

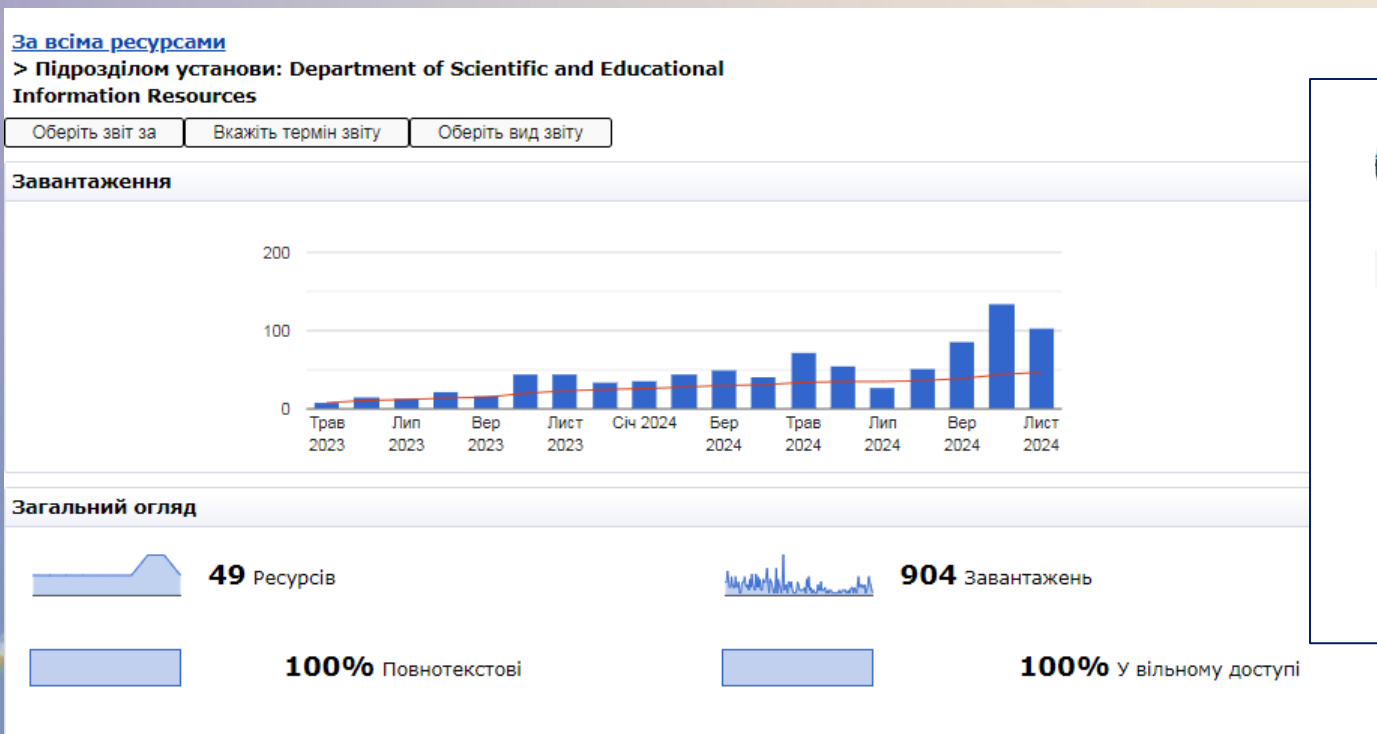
Упровадження результатів

В Електронній бібліотеці НАПН України розміщено 49 публікацій

Оновлено сторінку відділу на вебпорталі ДНПБ України ім. В. О. Сухомлинського
<http://dnpb.gov.ua/ua/structure/відділи/відділ-науково-освітніх-інформаційн/>

Профіль відділу в Google Scholar
https://scholar.google.com.ua/citations?view_op=list_works&hl=uk&user=udOZalUAAAAAJ (h-10)

Сторінка відділу у соціальній мережі Facebook
<https://www.facebook.com/profile.php?id=100063864680406>

Відділ науково-освітніх інформаційних ресурсів [Підписатись](#)

Державна наукова педагогічна бібліотека ім. В.О. Сухомлинського
Підтверджена електронна адреса в dnpb.gov.ua - [Домашня сторінка](#)
Бібліографічні ресурси науково-інформаційна дія... бібліограф

НАЗВА	ПОСИЛАННЯ	РІК
Проблема розвитку інформаційно-дослідницької компетентності наукових і науково-педагогічних працівників з використанням відкритих електронних науково-освітніх систем СМ Іванова Інформаційні технології і засоби навчання, 291-305	45	2018
Бібліотека як соціокультурний інститут: освітньо-виховна місія ОС Матвійчук Вісник Національного авіаційного університету. Філософія. Культурологія, 155-160	23	2010
Освітнянські бібліотеки України в соціальних мережах І Хемляк, Н Соколовська Вісник Книжкової палати, 39-43	20	2015
Лінгвістичне забезпечення електронного каталогу Державної науково-педагогічної бібліотеки України імені ВО Сухомлинського Г Лобановська Освітнянські бібліотеки України в реалізації програми рівного, 75	19	
Національна доповідь про стан і перспективи розвитку освіти в Україні: монографія (До 30-річчя незалежності України) ОВ Анщенко, НВ Базельюк, ЛД Березівська, ІД Бех, ВЮ Биков, ... КОНВІ ПРІНТ	16	2021

Посилання **ПЕРЕГЛЯНУТИ ВСІ**

	Усі	3 2019
Цитування	743	423
h-індекс	10	7
i10-індекс	14	5

Упровадження результатів

Упровадження проміжних результатів НД здійснювалося під час виступів на 30 всеукраїнських і міжнародних науково-практичних заходах, зокрема міжнародних: форумах, симпозиумах (1), конференціях (8), виставках (1); всеукраїнських: конференціях (7), семінарах (4), круглих столах (3), звітній науково-практичній конференції ДНПБ (1) та інших заходах (5). Упровадження результатів здійснювалося також під час реалізації щомісячного онлайн-проекту «Календар знаменних і пам'ятних дат у галузі освіти».

Державна науково-педагогічна бібліотека України
імені В. О. Сухомлинського ІАПН України

Календар знаменних і пам'ятних дат у галузі освіти
2024
ЛИСТОПАД

Видатні постаті

- 2 листопада: 140 років від народження Олексія Павловича Сібіцького (1888–1963). Український літературознавець, історик літератури, видавник, викладач Харківського й Київського університетів.
- 3 листопада: 130 років від народження Якова Гальчевського (1894–1943). Військовий та громадський діяч, письменник, педагог, борець за незалежність України у ХХ столітті.
- 3 листопада: 110 років від народження Мирослави Миколаївни Лисенки (1914–1995). Української історик, методист, доктор історичних наук, автор підручників, посібників, статей з історичних викладання історії в школі.
- 11 листопада: 100 років від народження Гали Георгіївни Ігнатюк (1924–2008). Українська письменниця, літературознавиця, перекладачка, подорожниця.

Державна науково-педагогічна бібліотека України
імені В. О. Сухомлинського ІАПН України

Календар знаменних і пам'ятних дат у галузі освіти
2024
ЖОВТЕНЬ

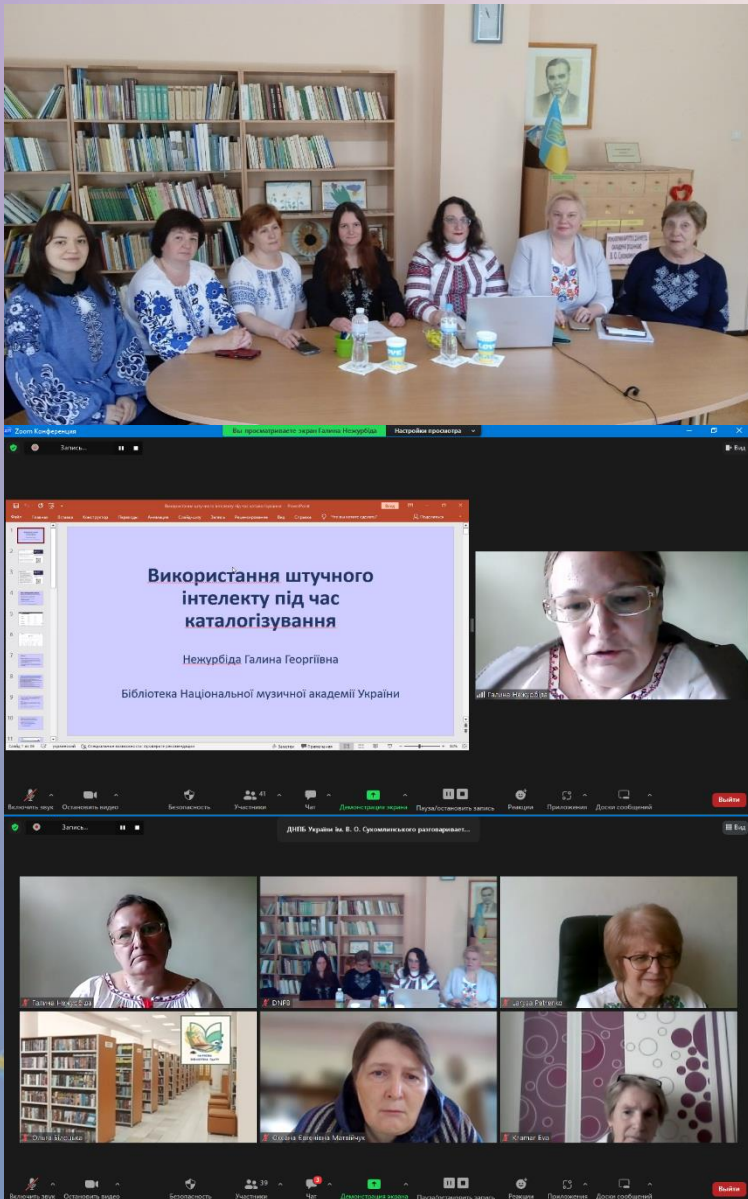
Видатні постаті

- 4 жовтня: 110 років від народження Михайла Григоровича Мирзєвського (1914–2004). Український історик, літературознавець, видавник, бібліограф, педагог, дослідник історії української еміграції Канади, громадсько-політичний діяч.
- 14 жовтня: 160 років від народження Стефана Мірзицького (1864–1924). Польський письменник, перекладач, політичний і громадський діяч, бібліотекар Польського музею у Швейцарії та бібліотекар Закарпатська у Варшаві; засновник народної школи в містечку Налачів (Люблинське воєводство).
- 15 жовтня: 180 років від народження Фридриха Вільгельма Ніцше (1844–1900). Німецький філософ, композитор, поет, професор класичної філософії Базельського університету (Швейцарія), один із засновників «філософії життя».
- 17 жовтня: 210 років від народження Якова Федоровича Гоголь-Яценко (1814–1888). Український мовознавець, етнограф, фольклорист, історик, поет, сценарист, УГД, педагог, громадський діяч, активний діяч національно-культурного відродження Галичини.

Дати та події

- 1 травня: День праці.
- 3 травня: Всесвітній день захисту преси.
- 8 травня: День пам'яті та перемоги над нацизмом у Другій світовій війні 1939–1945.
- 9 травня: День Європи.
- 12 травня: Міжнародний день матері.
- 18 травня: Міжнародний день музеїв.
- 18 травня: День науки в Україні.
- 24 травня: День слов'янської писемності і культури.
- 25 квітня: День працівників видавництва, поліграфії і книгорозповсюдження.

Проведення масових науково-практичних заходів

Круглий стіл «Використання сучасних інформаційних та web-технологій в освітянських бібліотеках» (до Всеукраїнського фестивалю науки – 2024)», 16 травня 2024 року, м. Київ, ДНПБ України ім. В. О. Сухомлинського, у змішаному форматі.

У роботі круглого столу взяли участь понад 50 наукових, науково-педагогічних, педагогічних і бібліотечних працівників. Захід об'єднав фахівців з різних закладів та установ: Державної науково-педагогічної бібліотеки України імені В. О. Сухомлинського, ДЗВО «Університет менеджменту освіти» НАПН України, ДВНЗ Донбаський державний педагогічний університет, Донецького обласного інституту післядипломної освіти, Запорізького обласного інституту післядипломної педагогічної освіти, Інституту педагогічної освіти і освіти дорослих імені Івана Зязюна НАПН України, Київського національного економічного університету імені Вадима Гетьмана, Сумського державного педагогічного університету імені А. С. Макаренка, Харківської академії неперервної освіти, Університету Ушинського, Таврійського державного агротехнологічного університету ім. Дмитра Моторного та ін. Інформація про захід: <https://dnpb.gov.ua/ua/?events=39515>

Протидія російській агресії

здійснювалася за такими напрямками:

- поширення корисних посилань та достовірної й патріотичної інформації в Viber про російське вторгнення в Україну;
- участь у діяльності групи «Інтернет війська України». <https://t.me/ivukr>;
- висвітлення інформації про діяльність відділу на офіційній сторінці у Facebook під хештегом #працюємо_для_перемоги;
- участь у волонтерській діяльності;
- перерахування коштів на потреби ЗСУ (індивідуально).

РАЗОМ ПЕРЕМОЖЕМО

ВСЕ БУДЕ УКРАЇНА!

ДЯКУЄМО ЗА УВАГУ!

**Відділ науково-освітніх інформаційних
ресурсів**

<https://www.facebook.com/profile.php?viewas=100000686899395&id=100063864680406>

Адреса:

вул. Берлінського М., 9

Київ, 04060

Україна

Тел.: 380 (44) 467-22-14